

NOTAT OM DET DANSKE BIDRAG I FORSVARET AF HONG KONG I DECEMBER 1941

Baggrund – hvad skete der i Hong Kong?

Som følge af Danmarks besættelse og de mørke skyer, som trak sammen i Asien, meldte 9 danske mænd i alderen fra 23 til 54 år sig frivilligt i 1940 til Hong Kongs hjemmeværn, Hong Kong Volunteer Defence Corps (HKVDC). To danske søfolk blev frivillige i den såkaldte Royal Naval Reserve. Det danske samfund i den engelske kronkoloni bestod i slutningen af 1930'erne af godt 60 mennesker, flest mænd, men også kvinder og børn. Mændene arbejdede for danske firmaer som ØK, Jebsen & Co. og Store Nordiske Telegrafelskab og Nordisk Fjerfabrik; shippingmænd, bogholdere, ingeniører, telegrafister, søofficerer og matroser. I november 1941 blev Hong Kongs forsvar forstærket af et kontingent frivillige canadiske soldater, deriblandt også nogle få danske.

Det japanske angreb på den britiske kronkoloni kom mandag den 8. december 1941 lige efter dagry, og var en del af en overvældende og ubegribelig japansk offensiv over store dele af Asien og Stillehavet - Filippinerne, Malaysia, Singapore og Pearl Habor, amerikanernes flådebase på Hawaii blev angrebet på samme tid. På det tidspunkt var danskerne med deres enheder på poster forskellige steder i Hong Kong.. Det skulle gå dem gruelig galt.

De efterfølgende atten dages kampe var hårde og blodige. Lige fra første dag havde Hong Kongs skeletagtige forsvar ikke haft en jordisk chance for at holde stand mod en absurd overmægtig japansk styrke. Og alligevel stillede danskerne op og holdt fast til det sidste. Fjernt fra fædrelandet tog de del i en krig, som de hverken havde ansvar for eller andel i. Hvorfor? Gav det mening? Hvem var de mænd? Hvad lavede de i Hong Kong? Hvordan gik det dem og deres familie?

Den 25. december, første juledag måtte koloniens guvernør Young overgive sig til den japanske general Sakai. 14.000 regulære og frivillige soldater støttet af fem forældede militære fly og et beskedent antal mindre flådefartøjer havde stået overfor næsten 60.000 kampvante japanske tropper bakket op af mindst 60 moderne kampfly og en betydelig flådestyrke. Alligevel kæmpede man til kræfter, vand og mad var opbrugt. Da det hvide flag blev hejst over Hong Kongs militære hovedkvarter havde 1500 allierede soldater mistet livet og 1300 var sårede. 4 danskere faldt i kamp, 1 blev alvorlig såret.

De tilbageværende godt 11.000 allierede soldater, heraf 7 danskere kom til at tilbringe de næste fire år i japansk krigsfangeskab under horrible forhold. Det kostede yderligere 2300 livet, deriblandt en dansker. De overlevende var mærket for livet. Under dramatiske omstændigheder spillede to danske søfolk en afgørende rolle, da det i krigen sidste time lykkedes en lille håndfuld betydningsfulde britiske og kinesiske militære efterretningsofficerer at undslippe sikker japansk henrettelse.

I november 2016, i 75 året for japanernes angreb på Hong Kong udgiver forlaget Turbine dokumentarbogen "Ikke en jordisk chance", skrevet af tidligere kriminalinspektør og forfatter Frode Z. Olsen, som fra 2008-2013 af Rigspolitiet gjorde tjeneste på danske ambassade i Beijing som nordisk politiforbindelsesofficer. På baggrund af private og officielle breve, optegnelser og dagbøger er bogen en beretning om de dramatiske dage i Hong Kong fortalt med danskernes egne ord. Hvad gik forud, hvad skete dag for dag, og hvordan gik det de overlevende og deres familier?

Dokumentarbogen giver også et indblik af det danske samfunds tilblivelse i Hong Kong, livet og dagligdagen i 1930'ernes britiske kronkoloni. De fleste danskere ved, hvad der skete under Anden Verdenskrig i vort eget land og i Europa. Få kender til krigens gang i Asien, som begyndte i 1937.

I disse år frigives hvert år mange af datidens fortrolige dokumenter. Det giver flere nuancer til og større forståelse af billedet af krigen. I den store sammenhæng var det danske islet i Hong Kong måske beskedent, men kilderne viser, at selv få personers indsats og ofre kan være af stor betydning. De danske mænd var helt almindelige mennesker med familie, hjem, job og håb for fremtiden. Hver især havde de meget at tabe ved at blive i Hong Kong, da krigen nærmede sig. De rejste ikke væk, men gik skridtet videre ved at stille sig op blandt de forreste. Af breve og notater kan vi se, at flere af dem havde tænkt, at det let kunne ende med det værste. Helte er for det meste almindelige mennesker, som overvinder usikkerhed og frygt for konsekvenser og holder fast i at gøre det rigtige til gavn og glæde for os alle. Hvor, hvordan og hvornår spiller ingen rolle, når bare man gør det. Det fortjener altid at blive fortalt og husket.

Hvem var de frivillige, og hvordan gik det dem?

28-årige Kaj Søren Kjær, født 22. november 1913 i København, ugift, menig i HKVDC, 1. infanterikompani, udsendt 1937 til ØK's filialkontor i Hong Kong, dræbt i kamp den 18. december 1941 på Mt. Parker. Begravet de ukendtes grav, Sai Wan War Cemetery, Hong Kong.

24-årige Kurt Wilkens, født 7. februar 1917 i Flensborg, ugift, menig i HKVDC, 1. batteri, udsendt 1939 til ØK's filialkontor i Hong Kong, dræbt i kamp den 25. december 1941 ved St. Stephens College i byen Stanley. Begravet de ukendtes grav, Sai Wan War Cemetery, Hong Kong.

26-årige Tage Gynther Agerbak, født 30. juli 1915, korporal i det canadiske Winnipeg Grenadiers, dræbt i kamp den 20. december 1941 på Mt. Nicholson. Begravet de ukendtes grav, Sai Wan War Cemetery, Hong Kong.

35-årige Aage L. P. Poulsen, født 7. marts 1906, menig i det canadiske Winnipeg Grenadiers, dræbt i kamp den 19. december 1941 ved Wong Nai Chung. Begravet de ukendtes grav, Sai Wan War Cemetery, Hong Kong.

33-årige Niels Ørskov Christensen, født 8. oktober 1908 i København, gift og far til 10 måneder gamle Steen, underkorporal i HKVDC, 2. batteri, ansat hos John Manners & Co. siden 1934, taget som japansk krigsfange den 25. december 1941, døde i fangeskab den 18. december 1942 som følge af utilstrækkelig ernæring og lægehjælp. Begravet Stanley War Cemetery, Hong Kong.

48-årige Alexis Damsgaard, født 27. oktober 1894 i Bredsten, gift og far til to børn, kaptajn hos Store Nordisk Telegrafsekselskab spillede 25. december en afgørende rolle i evakueringen af en gruppe vigtige britiske og kinesiske militære efterretningsfolk, idet han var fører af en motorbåd med omkring 15 personer, som skulle bringes til det kinesiske fastland. Efter afsejling fra Hong Kong-øens sydside blev båden opdaget af japanske tropper og kom under svær beskydning. En blev dræbt og flere hårdt såret, blandt dem Damsgaard. De som kunne sprang i vandet. Ved et sammenfald af nærmest utrolige omstændigheder lykkedes det for dem alle at redde sig i land og slippe væk. Også Damsgaard overlevede mirakuløst og undgik japansk fangeskab.

21-årige Holger Edwin Burt Christensen, født 24. september 1920 i København, ugift, styrmandsaspirant, meldte sig frivilligt den 25. december 1941 sammen med kaptajn Alexis Damsgaard i evakueringen af gruppen af vigtige britiske og kinesiske officerer fra Hong Kong. Holger Christensen var blandt dem, som sprang over bord, da båden blev beskudt. Han svømmende i land på øen Apleichao og fik derfra kontakt med en britisk MTB-båd, som gjorde det muligt at samle alle de overlevende af gruppen op og bringe dem helskindet til det frie Kina. Holger undgik japansk fangeskab.

- - -

24-årige Jørgen Vibe Christensen, født 9. november 1917 i Vejle, ugift, menig i HKVDC, 2. batteri, udsendt 1940 til ØK's filialkontor i Hong Kong, taget som japansk krigsfange den 25. december 1941, overlevede hårdt fysisk arbejde i bl.a. en japansk kulmine, underernæring og sygdomme, befriet i midten af august 1945, da japanerne overgav sig.

30-årige Erik Edvard Hüttemeier, født 4. februar 1911 i København, gift og far til 9 måneder gamle Jens, menig i HKVDC, 2. batteri, ansat hos Nordisk Fjerfabrik i Kanton/Hong Kong siden 1934, taget som japansk krigsfange den 25. december 1941, overlevede hårdt fysisk arbejde, underernæring og sygdomme, befriet i midten af august 1945, da japanerne overgav sig.

55-årige Jakob Christian Anker Gundesen, født 25. marts 1886 i Århus, gift, menig i HKVDC, 2. batteri, ansat hos Netherlands Harbour Works Co., Ltd., Hong Kong siden 1920'erne, taget som japansk krigsfange den 25. december 1941, overlevede hårdt fysisk arbejde, underernæring og svære sygdomme, befriet i midten af august 1945, da japanerne overgav sig.

55-årige Holger Dreyer, født 23. oktober 1886 i Kolding, enkemand, menig i HKVDC, 2. batteri, ansat i som bogholder i Shewan Tomes & Co. i Hong Kong siden 1920'erne, taget som japansk krigsfange den 25. december 1941 overlevede hårdt fysisk arbejde, underernæring og sygdomme, befriet i midten af august 1945, da japanerne overgav sig.

38-årige Kaj Westergaard Pedersen, født 2. september 1903 i Ørum, gift, menig i HKVDC, 1. batteri, ansat 1920 i Nordisk Fjerfabrik i Kanton, senere hos Jebsen & Co. i Hong Kong, taget som japansk krigsfange den 25. december 1941 overlevede hårdt fysisk arbejde, underernæring og sygdomme, befriet i midten af august 1945, da japanerne overgav sig.

34-årige Frederich Forbes Henningsen, født 28. november 1907, ugift, menig i HKVDC 1. batteri, født af danske forældre i Peking og ansat 1926 via Store Nordisk Telegrafsekskab i kinesisk telegrafvæsen, taget som japansk krigsfange den 25. december 1941 overlevede hårdt fysisk arbejde, underernæring og sygdomme, befriet i midten af august 1945, da japanerne overgav sig.

IDEOPLÆG TIL DANSK MINDEHØJTIDELIGHED
DEN 4. DECEMBER 2016 I HONG KONG
I ANLEDNING AF 75 ÅRET FOR DET JAPANSKE ANGREB OG
TIL ÆRE FOR DE DANSKE OFRE I FORSVARET AF HONG KONG

Der henvises til notat af 7. maj 2016 hvori baggrunden for den danske deltagelse fremgår, heraf også navnene på de i alt 13 danske mænd er nævnt, hvoraf 5 mistede livet. Her blot kort følgende:

Det japanske angrebet fandt sted den 8. december 1941 omkring kl. 08:00 om morgenen lokal tid. Efter 18 dages hårde kampe opgav den daværende britiske guvernør Mark Young yderligere modstand. Hong Kongs forsvar bestod af 6 regulære bataljoner hvoraf 2 var britiske, 2 indiske og 2 var canadiske. Dertil kom Hong Kongs frivillige hjemmeværn, godt 1600 frivillige mænd, som kom fra vidt forskellige erhverv i Hong Kong. Hovedparten var briter, men der var også mange kinesiske og europæiske frivillige, blandt andre 9 danske mænd.

Hvert år siden har der fra britisk, kinesisk og canadisk side været arrangeret mindehøjtideligheder til ære for de faldne på de to militære kirkegårde Stanley og Sai Wan, samt ved Cenotaph i det centrale Hong Kong. Siden 1997 har man fra kinesisk side markeret modstanden mod det japanske angreb i oktober. Canada har hvert år valgt at mindes de mange canadiske ofre første søndag i december. Ofte deltager også repræsentanter fra Hong Kongs regering, fra Storbritannien og fra anden udenlandsk side.

<http://hongkong.coconuts.co/2015/11/08/remembrance-sunday-service-held-near-cenotaph-commemorate-war-dead>

Tidspunkt

Det er nærliggende at arrangere en dansk mindehøjtidelig i Hong Kong søndag den 4. december 2016, idet Canada denne dag holder deres mindehøjtidelighed.

Tentative programpunkter (formiddag og eftermiddag):

- Kort tale, evt. salmesang efterfulgt af nedlæggelse af kranse ved mindemærket og den danske grav på Stanley militære kirkegård, efterfulgt af en tilsvarende begivenhed på Sai Wan Militære kirkegård, hvor fire danske er nævnt med navn på den fælles mindetavle og begravet i de ukendtes grav.
- Mindehøjtidelighed for det danske samfund, tilrejsende danske og andre inviterede i den danske sømandskirke i Hong Kong, evt. suppleret med kort sammenkomst i lokaler tilhørende The Royal Hong Kong Regiment (The Volunteers) Association. Foreningen er direkte afledt af The Hong Kong Volunteer Defence Corps, hvortil danskerne meldte sig i tiden op til krigens udbrud.

Det tager ca. 1/2 time at køre i bil/ bus fra central Hong Kong til Stanley, ca. 20 minutter fra Stanley til Sai Wan og igen ca. 1/2 time fra Sai Wan tilbage til Central. Den danske sømandskirke ligger i Mariner's Club på Kowloon-siden, ca. 10 minutters sejlads med færge fra Central. The Volunteers lokaler ligger i Happy Valley, 20 minutter med bil/ bus fra Central.

Oplagt at koordinere med canadierne; konkrete tidspunkter for dette arrangement er endnu uoplyst. Formanden for Det Danske Handelskammer i Hong Kong Frank Jensen har været i kontakt med det canadiske generalkonsulat i Hong Kong og har modtaget følgende information om deres arrangement:

"Public event, approx. 400 people attend, 50/50 Canadians/local, Held at Sai Wan War Cemetery, 2009 and 2012, then Prime Minister Steve Harper attended, Reps from HK Gov, HLAB and reps from China MFA, local schools invited, including:

- Home Affairs Bureau, The Government of the Hong Kong Special Administrative Region
- Office of the Commissioner, the Ministry of Foreign Affairs of the PRC in Hong Kong S.A.R
- Hong Kong WWII Veteran Association
- Hong Kong Prisoner of War Association
- Royal Canadian Legion Branch 80
- Royal British Legion (Hong Kong & China Branch)
- Hong Kong Ex-Servicemen's Association
- The Royal Hong Kong Regiment (The Volunteers) Association
- Hong Kong St John Ambulance Brigade

Overlevende børn og andre danske pårørende fra de frivillige danske mænd vil muligvis rejse til Hong Kong i år for at overvære mindehøjtidelighed i anledning af 75 året for de frivilliges ofre.

Kontaktpersoner som alle er orienteret om overvejelserne om et dansk mindearrangement:

Generalkonsul Ole Chr. Lindholm (dækker Hong Kong)
Consulate General of Denmark, Guangzhou
Phone: +86 20 2829 7312 / +86 136 0276 2551
olelin@um.dk

Deputy Head of Mission, ambassaderåd Lars Bo Larsen
Kgl. Dansk Ambassade i Beijing,
Phone: +86 10 85329922 / +86 138 1168 9076
labola@um.dk

Frank Jensen
Chairman Danish Chamber of Commerce, Hong Kong
Phone: +852 90366890
frank.jensen@ModernTerminals.com

Hans Schlaikier
Honorary President Denmark-Hong Kong Trade Association in Hong Kong
Phone: +852 56977222
hans@schlaikier.com

Anders Skaanning Andersen
Sømandspræst i Hong Kong
Phone: +852 9490 8562
hongkong@soemandskirken.org

Tony K Chan
Club House Manager, The Royal Hong Kong Regiment (The Volunteers) Association
Phone: +852 29667895
Rhkrva@yahoo.com

Carol Cheung
Visits and Events Coordinator, Foreign Policy and Diplomacy Service
Consulate General of Canada in Hong Kong
Phone +852 3719 4757
Carol.Cheung@international.gc.ca

Frode Z Olsen
Tidligere kriminalinspektør, politiattaché på den danske ambassade i Beijing og forfatter til dette notat
Stendyssevej 21, 4171 Glumsø
Tlf.: 51687488
frode.z.olsen@mail.dk

Good morning Frank,

I just got the message, that Jørgen Vibe Christensen's widow, Mrs. Elaine Polglase (Canada) as well as his niece Mrs. Anna Eckhoff also will come to Hong Kong the first week of December to attend the memorial service 4 December, they will also be happy to come to the exhibition 5 December.

We are in contact with the Canadian General Consulate with regards to shuttle bus to Sai Wan, but if you are able to obtain invitation to the exhibition I would appreciate that very much.

I am aware that other relatives for the Danish Hong Kong volunteers are considering to travel to Hong Kong, but as far as I know final decision has not yet been taken.

As of now the following will come to Hong Kong in the first week of December:

Mrs. Birgitte Wilkens and her husband, Mr. Preben Dalsgaard (Mrs. Wilkens is niece of Kurt Wilkens, killed 25 December)

Mrs. Elaine Polglase and Mrs. Anna Eckhoff (respectively widow and niece of the late Mr. Jørgen Vibe Christensen, who survived but spent the rest of the war in Japanese POW camp, partly in Japan.)

Mrs. Solveig Steen (my wife) and myself, Frode Z. Olsen (author of the book about the Danish Hong Kong volunteers)

Thank you very much for your support.

Best wishes,

Frode

From: Gregory De 'Eb
<gdeeb@crowwinecellars.com<mailto:gdeeb@crowwinecellars.com>>
Date: 9 September 2016 at 5:02:50 PM HKT
To: Marcia <mmsaw@netvigator.com<mailto:mmsaw@netvigator.com>>, "Jensen,
Frank"
<frank.jensen@ModernTerminals.com
<mailto:frank.jensen@modernterminals.com>>
Subject: Crown Wine Cellars: 75th Anniversary of the Battle of Hong Kong

Dear Marcia and Frank,

It is my pleasure to put you in contact via email concerning the upcoming celebrations to mark the 75th Anniversary of the Battle of Hong Kong.

Frank, as mentioned, Marcia is arranging that the President of the Chinese Canadian Military Museum, will open a special exhibit to commemorate the 75th Anniversary of the Battle of Hong Kong at CWC on Monday, 5 December.

On Dec 4, the Canadian Consulate will organize a Memorial Service.

Around 11 veterans, with a few over the age of 90 will be visiting Hong Kong to participate in this Memorial Service. The entire delegation will consist of approximately 30.

I have spoken to her and she is delighted at the prospect of including organisations from other countries. To that end, the Danish contingent will be welcomed with open arms. I understand that our own HK Veterans Association is on board.

I will be happy to facilitate wherever I can.

Very bests to you both,
Greg

»Efter godt to Ugers opladning til Krig med *Blackouts*, lange og uhyggelige Nattevagter, er det ligesom jeg har vænnet mig til Tanken om at skulle slaa ihjel, slaas i Mørke og undgaa at faa en Bajonet i mig. De Tanker var der næsten ingen, der kunne gøre sig fortrolige med i Begyndelsen, men nu kommer det!«

– *Niels Ørskov Christensen, dansk frivillig i Hong Kong, i sin dagbog, 24. december 1941.*

En dokumentarisk beretning om en gruppe modige danskers glemte indsats under Anden Verdenskrig.

Da Japan i december 1941 sætter et hårdt angreb ind på Hong Kong, bliver de udstationerede danskere tvunget til at træffe et valg: Vil de sidde med hænderne i skødet, eller vil de stille op på britisk side og måske betale med livet? Udsigterne er dystre. Kronkoloniens skeletagtige forsvar har tilsyneladende ikke den mindste chance for at holde stand mod de absurd overmægtige japanske tropper.

IKKE EN JORDISK CHANCE er beretningen om de dramatiske dage, uger og måneder i tiden omkring 1941. Set gennem danske øjne og med de involveredes egne ord. Hvem var de, hvad drev dem, og hvordan gik det dem og deres familier? Bogen bygger blandt andet på breve, billeder og interviews med familiemedlemmer til de danske frivillige i Hong Kong.

FRODE Z. OLSEN, født 1950, forfatter, tidligere kriminalinspektør og politiattaché ved den danske ambassade i Beijing, Kina fra 2008-2013.

FRODE Z. OLSEN

IKKE EN JORDISK CHANCE

FRODE Z. OLSEN

IKKE EN JORDISK CHANCE

Danske
frivillige i forsvar
af Hong Kong

1941

 TURBINE

 TURBINE

Outlook Mail

Sjette Mail og Personer

Mapper

- Indbakke 1
- Uønsket mail 4
- Kladder 11
- Sendt post
- Slettet post 11
- Arkiv
- Deleted Items
- Deleted Messages
- Junk E-mail
- Schlaikier.com
- Sent Items
- Sent Messages

Ny | Besvar | Slet

Fortryd

Vis

(Intet emne)

Besvar |

